

Průmysl

Od nejdávnějších věků lidé na základě zkušeností mnoha pokolení rozvíjeli rozmanité technologie. Nejstarší nám známá výroba v Kozielské oblasti, kterou bychom s jistou rezervou mohli nazvat „průmyslovou“, byla dílna obrábějící pazourky, která fungovala před okolo 10 tisíci lety na Zámeckém vrchu v Kožle a která vyráběla špičky a různá kamenná ostří pro šípy, oštěpy, nože, srpy apod.. Později to byly dýmačky, ve kterých se z tzv. drnové rudy vytápělo železo, pak mlýny, solivary či barvírny.

Ještě v období středověku byla v údolí řeky Kłodnica zaznamenána práce četných mlýnských kol, která poháněla kladiva sloužící ke kování plechů – odtud pochází i název vesnice Blachownia.

Průmysl s velkým „P“ zavítal do Kozielské oblasti hned na samotném počátku evropské Průmyslové revoluce. Již v roce 1746 existovaly v místech Ortowice, Goszyce a Stara Kuźnia pece sloužící k vytápění železa. V osadě Kotlarnia od roku 1776 existovala válcovna a továrna na výrobu lžic. V osadě Pawłowiczki se rozvíjelo hrncířské středisko a v mnoha okolních osadách již existovaly mlýny a cihelny lokálního dosahu. V XIX. století byl průmysl v Kozielské oblasti spojen hlavně se zemědělskou výrobou: palírny, cukrovary, pivovary, mlýny, pily. Sławięcice již od XVIII. století vlastnily podnik vyrábějící plechy, zrcadla, skla a nože. V průběhu doby tam začala pracovat i hutní pec a při ní se rozjela výroba drátu, pracoval vodní mlýn, vyráběla zde papírna a cihelna. Přístav v Kožle poskytl impuls ke vzniku Továrny na papír a celulózu (1891-1899).

Na prahu II. světové války se geopolitické a ekonomické faktory napomohly přijetí rozhodnutí o výstavbě velkých chemických podniků v místech Blachownia a Bierawa (dnes Azoty), ale nejdůležitější byla vždy dobrá lokalizace. Křižující se železniční trasy: východní směr (Katovice – Krakov – Lvov), jižní směr (Ratiboř – Moravská Ostrava), severozápadní směr (Opolí – Vratislav – Berlín) a pro nákladní dopravu splavná a využívaná Odra s překládkovým přístavem poblíž města Kędzierzyn, to vše sloužilo rychlé dopravě průmyslových produktů a determinovalo strategickou polohu jednotlivých továren.

Po válce se na základě zbylých částí dřívějších podniků kolem města Kędzierzyn zformovala průmyslová oblast, jejíž součástí se staly podniky: Zakłady Przemysłu Azotowego „Kędzierzyn“, Zakłady Chemiczne „Blachownia“, Instytut Ciężkiej Syntezy Organicznej a Elektrownia w Blachowni Śląskiej, Zakłady Budowy i Remontów Urządzeń Chemicznych „Metalchem“, Mostostal (vyrábějící ocelové konstrukce s centrálou ve městě Zabrze), Kozielska Fabryka Maszyn „KoFaMa“ a Kozielska Stocznia Rzeczna.